

Написано от Христо Христов
Сряда, 30 Януари 2013 18:38

Сайтът desebg.com публикува **част 9** от документалната книга на разследващия журналист Христо Христов **„Операция МАРАТОН”** – истината за кражбата на Паисиевата история от Държавна сигурност в „Зограф”.

В тази част се разказва за решаващите дипломатически ходове на Българската православна църква за отстояването на българския характер на „Зограф” при управлението на румънския игумен Дометий през първата половина на 70-те години на XX век.

Дотук в разследването:

Част 1 – съдържа синтезирана информация за сензационните разкрития в архива на ДС, свързани с операция „МАРАТОН”.

Част 2 – разказва за „откриването” на „Зограф” от комунистическата власт и ключовата роля на Александър Фол и Людмила Живкова при формирането на партийно-държавната политика към паметниците на българската култура зад граница, включително и към българския манастир в Света гора.

Част 3 – разкрива за тайните планове на ПГУ за проникване в Зографския манастир.

Част 4 – представена е историята на създаването и възхода на утвърденото през 1972 г. ново направление в ПГУ за културно-историческо разузнаване.

Написано от Христо Христов
Сряда, 30 Януари 2013 18:38

Част 5 – за първи път се разкрива при какви непригодни условия разузнаването съхранява придобитите при специални мероприятия ценни за българската култура копия от различни архиви, документи, артефакти и произведения на изкуството.

Част 6 – разкрива първоначалните опити на ПГУ да събира разузнавателна информация за българския манастир „Зограф” в Света гора.

Част 7 – разказва за вербуването на богослова Иван Желев – „АНГЕЛОВ” за агент на ПГУ.

Част 8 – въвежда в кризата, развила се в българския манастир по време на игуменството на румънеца Дометий.

На 8 април 1974 г. в Генерално консулство на НРБ, открито предната година в Солун, идва монахът Натанаил. Той обяснява, че е напуснал манастира „Зограф” преди няколко дни, като от вратите на манастира до Солун е придружен от специален полицаи. Началникът на полицейския пост в „Зограф” съобщава на монаха за решението на Вселенската патриаршия и му казва да напусне. Насилие над Натанаил не е упражнено. Дипломатите обаче докладват, че той е изплашен, но в същото време не е поискал прошка. От консулството предлагат патриарх Максим да даде лично писмо на Натанаил да направи опит да се върне, както и да се направят постъпки пред гръцкото МВНР от посланика за връщането му в манастира.

Агентурата на Шесто управление информира за положението в „Зограф”

Въпреки че демонстрира готовност за провеждане на активно мероприятие, без да се уточнява точно какво, в този период ПГУ изпитва остър недостиг на разузнавателна информация за положението в „Зограф”. Най-важната информация за манастира след наказанията на монасите не идва по линия на разузнаването, а от агенти на Шесто управление на ДС. Именно донесения от агенти на идеологическото управление

Написано от Христо Христов
Сряда, 30 Януари 2013 18:38

запълват празнотата в информираността на ПГУ както за случващото се в обителта, така и за ключовите дипломатически ходове на БПЦ в този период. Архивите на разузнаването показват, че именно последователната политика на Светия синод допринася за окончателното отстраняване на румънския игумен Дометий и запазването на българския характер на манастира.

Най-изчерпателната информация за решенията на Вселенската патриаршия за положението в Света гора, включително и за „Зограф” през март 1974 г. идват от агент „ДАМЯНОВ” на Шесто управление. Той се добира до важните сведения чрез свой приятел в църковните среди, който пък черпи сведения от архимандрит Авел от руския „Св. Панталеймон”. В сведението си агентът информира, че Цариградската патриаршия е изпратила специална комисия „екзархия” да обследва положението в някои манастири и поведението на намиращите се там монаси. Комисията е констатирала различни „нередности” в редица манастири: неподчинение на Църковната патриаршия, несъгласие с новия църковен календар, който съгласно решението на подготвящата всеправославен събор комисия, трябва да се приеме в скоро време от всички православни църкви и др.

Наказанията на българските монаси и влошаване на обстановката в Света гора

На Зографския манастир са наложени следните наказания: монах Натанил се изгонва от Света гора заради арогантно държание към представителите на Патриаршията. Йеромонах Пахомий и монах Партений се лишават от правото да бъдат избирани в ръководството на манастирското управление. По този начин практически монашеският живот и българският дух в Зографския манастир са изцяло разстроени, ръководството преминава в румънски ръце чрез игумена румънец, а след това поради липса на новопостъпващи български монаси гърците щели да усвоят манастира, се отбелязва в донесението.

Патриаршията и гръцките власти са взели още редица други мерки за заздравяване на дисциплината на Атонските манастири – спазване на строг режим на приемане и преместване на монаси в манастирите, скитовете и килиите, снабдяване на монасите с „лични карти” (паспорти) и контролиране на самоличността им. Засилен е режимът на посещения в Атон за опазване имуществата на манастирите. Мнозина атонски монаси са недоволни от взетите мерки срещу „провинилите” се техни братя. Недоволство съществува даже в Кинотиса. До Цариградската патриаршията са отправени съответни молби и протести по повод строгите присъди.

Написано от Христо Христов
Сряда, 30 Януари 2013 18:38

Написано от Христо Христов
Сряда, 30 Януари 2013 18:38

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: Подпис: *[Signature]*

Операция „МАРАТОН“. Част 9: Решителните ходове на БПЦ за отстраняване на румънския игумен в

Написано от Христо Христов
Сряда, 30 Януари 2013 18:38

[ПРЕМИНИ КЪМ ЧАСТ 10.](#)